

KONINKLIJK

LGOG

samen de geschiedenis van LIMBURG ONTDEKKEN

**Kringen Parkstad Limburg
De Westelijke Mijnstreek**
Info 06-15894406

UITNODIGING

Excursie: Op zoek naar de schatten van Bergen op Zoom (Brabant)
Wanneer: Zaterdag 17 september 2022
Opstapplaatsen: 8.00 uur Heerlen en 8.30 uur Geleen

Aan de leden van de kringen De Westelijke Mijnstreek, Parkstad Limburg en overige belangstellenden

Graag nodigen wij U uit voor de excursie “**Op zoek naar de schatten van Bergen op Zoom**” op **zaterdag 17 september 2022** met opstapplaatsen in Heerlen en Geleen.

BERGEN OP ZOOM (Brabant)

Kaart van Bergen op Zoom door Blaeu uit 1652

De Romeinen kenden deze bijzondere plek reeds. Ter hoogte van de huidige Sint Gertrudiskerk bevond zich een offerplaats waar naast tal van amforen en Romeinse munten ook een Keltische zegelring teruggevonden is.

De stad is ontstaan op een zandrug in het uiterste westen van Brabant, waar het veengebied overging in de Scheldedelta. Vanwege de vele waterwegen en de verhoogde ligging was Bergen op Zoom uitstekend te verdedigen. Door de samenkomst van verschillende landwegen en waterwegen lag de stad zeer gunstig voor de handel. Voor de hertog van Brabant was de stad van strategisch belang als vooruitgeschoven bastion tegen de expansie van het graafschap Zeeland en het graafschap Holland. De stad Bergen op Zoom maakte aanvankelijk deel uit van het land van Breda, maar werd in 1287 een eigen heerlijkheid die zich ontwikkelde tot markgraafschap (markiezaat), in rang hoger dan de baronie van Breda. Vanaf 1801 werd de stad onderdeel van de Nederlandse staat.

Handelsstad

Omstreeks 1200 kreeg Bergen op Zoom stadsrechten. Al vroeg ontstonden een sluitende stadsomwalling en enkele grote bouwwerken. Buiten de muren, ten westen van de binnenstad, ontstond het Havenkwartier. De stad werd o.a. in 1397 en 1444 geteisterd door grote stadsbranden. Ook enkele gevaarlijke overstromingen richtten veel schade aan. Desondanks ontwikkelde de stad zich met haar laken- en aardewerknijverheid tot belangrijke handelsstad met contacten in Vlaanderen, Engeland en Frankrijk.

Garnizoensstad

Vanwege de verzanding van de Oosterschelde verloor Bergen op Zoom in de 16e eeuw haar belang als handelsstad. Door de centrale ligging tussen Noord en Zuid werd de stad tijdens de Tachtigjarige Oorlog door beide partijen strategisch van groot belang geacht. Tegen het einde van de oorlog was het een garnizoensstad geworden. Omstreeks 1700 werden de vestingwerken ingrijpend gemoderniseerd door Menno van Coehoorn. Ditmaal was Lodewijk XIV de vijand.

Bezienswaardigheden

De binnenstad telt bijna 500 rijks- en gemeentemonumenten. Een deel van de binnenstad is beschermd stadsgezicht. Het Markiezenhof is een Brabants Gotisch stadspaleis en residentie van de Markiezen van Bergen op Zoom. De stad telt tientallen historische gebedshuizen van

zowel katholieken als protestanten en joden. De Grote Markt met zijn laatgotische stadhuis is een pareltje. De Lievevrouwepoort of Gevangenpoort is een overblijfsel van de stadsomwalling uit het midden van de 14e eeuw.

Naast de genoemde panden zijn er nog tal van statige burgermanshuizen, fonteinen, instellingen van liefdadigheid en tal van restanten van het militair erfgoed te bewonderen. Kortom meer dan genoeg redenen om eens te komen kijken.

Dagindeling

De op dat moment geldende regels m.b.t. corona worden in acht genomen.

08.00 uur   Vertrek uit Heerlen: parkeerplaats hoek Heerlerbaan en Dr. Meulemanstraat

08.30 uur   Vertrek uit Geleen vanaf het parkeerterrein gelegen aan een zijweg van de Jos Kleynenlaan. Komende van de Rijksweg, direct na het tankstation de toegangsweg rechts inrijden; na 100 meter ligt het grote parkeerterrein.

11.00 uur	Aankomst Bergen op Zoom. Wij genieten koffie/thee en de lokale specialiteit “Bergse Bastaard” in het voormalige stadspaleis Markiezenhof.
12.00 uur	Hier worden wij opgehaald voor een stadswandeling in twee groepen langs de belangrijkste bezienswaardigheden van de oude binnenstad, waaronder een bezoek aan Museum De Gevangenpoort.
14.00 uur	Vrije tijd om te lunchen en nog een en ander op eigen gelegenheid te bezoeken.
17.00 uur	Vertrek uit Bergen op Zoom
19.30 uur	Aankomst Geleen
20.00 uur	Aankomst Heerlen

Kosten en aanmelding

Deelname aan deze excursie kost €39,- voor leden en €44,- voor niet-leden. In de prijs zijn begrepen: kosten bus, fooi chauffeur, koffie/thee en Bergse Bastaard, rondleiding en entree Museum Gevangenpoort.

U dient zelf voor verzekering tijdens de reis te zorgen. De aanmelding geschiedt per email aan mwvdweerden@ziggo.nl en is definitief wanneer het verschuldigde bedrag is overgemaakt op bankrekening (IBAN) NL84INGB0005378710 t.n.v. LGOG kring Parkstad onder vermelding van “Bergen op Zoom”, de gewenste opstapplaats. **Het is eveneens van belang bij uw aanmelding het 06 nummer te vermelden waarop U bereikbaar bent tijdens de excursie.**

Aanmelding uiterlijk 3 september. Mocht uw inschrijving binnenkomen wanneer de bus is volgeboekt, dan ontvangt u daarvan meteen bericht en wordt uw geld teruggestort. Bij afmelding waarvoor geen vervanging gevonden wordt, kan helaas geen terugbetaling plaatsvinden. Afmelding dient te geschieden bij Martin van der Weerden per email mwvdweerden@ziggo.nl of telefoon: zie hieronder.

Namens beide besturen, met vriendelijke groet,

Rob Pernot

Martin van der Weerden, 045-5325094 of 06-15894406